

INKONTINENCE MOČI

MUDr. Roman Zachoval

Urologická klinika FN Královské Vinohrady a 3. LF UK Praha

DEFINICE

Inkontinence moči je stav nedobrovolného úniku moči, který představuje medicínsko-psychologický a sociálně-hygienický problém.

KLASIFIKACE

Doporučená klasifikace ICS (International Continence Society):

Urgentní inkontinence

označuje únik moči spojený s naléhavým nucením na močení

- a) motorická:** způsobená neinhibovanými stahy detruzoru (nestabilní detruzor)
- b) senzorická:** způsobená hypersenzitivitou detruzoru

Reflexní inkontinence

je důsledkem hyperreflexie detruzoru, při neurogenní dysfunkci dolních močových cest

Stresová inkontinence

je stav mimovolného úniku moči při zvýšení nitrobřišního tlaku, bez současné kontrakce detruzoru. Při zvýšení nitrobřišního tlaku dochází ke zvýšení tlaku v močovém měchýři. Pokud je tlak v močovém měchýři vyšší než uretrální uzavírací tlak v oblasti svěrače, dochází k úniku moči.

Paradoxní inkontinence

je únik moči při přeplněném močovém měchýři

Smíšená inkontinence

současně přítomna urgentní i stresová složka úniku moči

DIAGNOSTIKA

Anamnéza

rodinná, osobní, urologická, gynekologická

Fyzikální vyšetření

Urodynamické vyšetření

základní diagnostická metoda při určení typu inkontinence

- a) urgentní a reflexní inkontinence – plnicí cystometrie
- b) stresová inkontinence – uretrální tlakový profil
– dynamický leak point pressure

Plnicí cystometrie

zjišťuje jímací funkci močového měchýře
během plnění se posuzuje senzitivita a aktivita močového měchýře

Nálezy

Urgentní inkontinence senzorická: hypersenzitivita močového měchýře

Urgentní inkontinence motorická: hyperaktivita močového měchýře = přítomnost netlumených kontrakcí

Původ:

- obstrukce dolních močových cest
- degenerativní změny dolních močových cest
- idiopatické

Reflexní inkontinence: hyperreflexie močového měchýře = přítomnost netlumených kontrakcí neurogenního původu

Uretrální tlakový profil	používá se k vyšetření funkce sfinkterů měří se maximální uzavírací tlak (rozdíl mezi intrauretrálním a intravezikálním tlakem) při zvýšení nitrobřišního tlaku
Nálezy	
Stresová inkontinence: negativní maximální uzavírací tlak	
Dynamický leak point pressure	je hodnota intravezikálního tlaku, při které nastává únik náplně z močového měchýře rozdílí pravou stresovou inkontinenci a insuficienci vnitřního svěrače
Nálezy	
pravá stresová inkontinence (způsobená hypermobilitou uretry při zvýšení nitrobřišního tlaku): tlak vyšší než 90 cm H ₂ O stresová inkontinence při insuficienci vnitřního svěrače: tlak nižší než 60 cm H ₂ O	
Vyšetření moči	
Gynekologické vyšetření	
Zobrazovací metody	funkční sonografie dolních močových cest magnetická rezonance cystouretrografie: 1) řetízková bočná 2) v předozadní projekci
Instrumentální urologické vyšetření	kalibrace uretry cystouretroskopie
LÉČBA	
Paradoxní inkontinence	v první době zavedení katetru nebo epicystostomie v druhé době léčíme příčinu
Urgentní inkontinence	
Farmakologická léčba	parasympatolytika a spasmolytika (anticholinergika) beta-sympatomimetika alfa-sympatolytika inhibitory prostaglandinů analogu vazopresinu antagonisté kalcia hormonální preparáty intravezikální aplikace léků
Reflexní léčba	elektrostimulace
Operační léčba	augmentační cystoplastika náhrada močového měchýře supravezikální derivace moči
Reflexní inkontinence	
Farmakologická léčba	stejně druhy léků jako v případě urgentní inkontinence další skupiny farmak – myorelaxancia – polysynaptické inhibitory – alfa-sympatolytika

Reflexní léčba	biofeedback blokáda pudendálního nervu neuromodulace a míšní stimulace
Operační léčba	jako při urgentní inkontinenci
Stresová inkontinence	
Nechirurgická léčba	hormonální terapie (estrogeny, gestageny nebo kombinované přípravky) cvičení svalů dna pánevního vaginální konusy farmakoterapie (alfa-sympatomimetika a beta-sympatolytika) vaginální nebo rektální elektrostimulace
Chirurgická léčba	Pravá stresová inkontinence: primárně závěsné operace Insuficience vnitřního svěrače: primárně zvýšení uretrální rezistence
	závěsné suprapubické operace (vezikopexie, kolpopexie) – retropubická kolpopexie a kolposuspenze (Burch) – retropubické vezikopexie (Marshall-Marchetti-Krantz, Perrin)
	vaginální operace (jehlové závěsy a kolpoplastiky) – přední kolpoplastika (Marion, Kelly, Stöckel) – zadní kolpoplastika – jehlové vaginální závěsné operace (Perreyra, Stamey, Raz)
	smyčkové („sling“) operace – autologní a heterologní slinky – TVT (tension-free vaginal tape)
	„injectables“ – teflon, kolagen, silikon a autologní tuk
	umělý svěrač uretry
Protetické pomůcky	
pleny vločky kondomový urinál penilní svorka permanentní uretrální katétr epicystostomie	